

vajati slovenske verze na jezik italijanski, želimo, da bi na tem polju nadaljeval. S tem bo opravljal plemenito kulturno delo. — Dodajemo, da je g. T. napisal v videmskem listu »Il crociato« tudi članek o ruski literaturi, zlasti o Gorkem.

Splošni pregled

† Julij Zeyer, znamenit češki pesnik, je umrl meseca januarja v Pragi v 60. letu svoje starosti. Zeyer je bil jako plodovit pesnik in je napisal celo vrsto epskih poezij. Bil je skoziinskoz romantik. Snovi svojim epom je zajemal najrajši iz češke zgodovine. Tako je spesnil ciklus »Vyšehrad«, potem »Griseldis«, »Čechův příchod«, »Kroniko o sv. Brandanu« ter »Karolinsko epopejo«. Zeyer je pisal tudi drame in novele, in je imelo njegovo pesniško pero tudi na tem polju veliko uspeha. Za češko književnost ima Zeyer velikih zaslug. V mladih letih je Zeyer veliko potoval in si razširjal svoje duševno obzorje; zato so njegovi spisi zanimivi in osnovani na globokoumni filozofiji. Češki narod je izgubil z Zeyerjem enega svojih najboljših pisateljev in enega svojih najplemenitejših sinov.

Državne subvencije »Slovenski Matici« je dovolilo ministrstvo na leto po 500 gld. — pardon, več! — 1000 kron. Mi pa mislimo, da naj bi »Matični« odbor, ki je prosil subvencije, to vsoto zahvalno odklonil, sicer si bode vlada še domišljala, da je odslej »Matica« dolžna pri svojih literarnih izdajah ozirati se na to — podporo! Saj, kakor razvidimo iz letnih računov, »Matica« nikakor ni v finančnih stiskah, da bi bila prisiljena sprejemati tak — bakšiš.

»Slovenska šolska Matica«. Odbor »Slovenske šolske Matice« je imel dne 10. februarja t. l. v konferenčni sobi I. državne gimnazije v Ljubljani svojo sejo, katere so se udeležili: predsednik g. Henrik Schreiner in odborniki gg.: dr. Janko Bezjak, Viktor Bežek, Jakob Dimnik, Frančišek Finžgar, Frančišek Gabršek, Frančišek Hubad in Andrej Senekovič. Vplačalo je 540 rednih in 7 ustanovnih članov 2340 K; stroškov je bilo 103'06 K; torej ostane v blagajnici 2236'94 K. Sklene se, da se osnujejo nova poverjenišтва za okraje, kjer bi bilo to potrebno. In prosijo se za podporo: sl. deželni zbor kranjski in vse večje posojilnice, oziroma tudi hranilnice in zasebniki. Za l. 1901. izda društvo dve knjigi, ki izideta proti koncu leta, in sicer: 1. »Pedagogični letopis«, najmanj 10 tiskanih pol obsežen. 2. Knjiga za realije, I. del: Zgodovina. Spisal profesor Josip Apih. Določijo, oziroma nasvetujejo se poročevalci za latinščino in grščino, za matematiko, stenografijo, filozofijo, lepomisje in ženska ročna dela. — Znanprej izda društvo: Letopis, knjige za realije 2. del: Zemljepis, didaktiko in morda še kaj drugega. G. predsednik razloži svoj načrt za didaktiko. G. Bežek meni, da bi kazalo za sedaj preložiti Tupetzovo najnovejšo ukoslovje. Sklene se, da pregledajo gg. odborniki načrt g. ravnatelja Schreinerja in mu podajo svoje opazke; potem se bode isti natisnil in razglasil. Spisovanje »Vzgojeslovja« prevzame g. V. Bežek. G. dr. J. Bezjak se pooblasti, da stavi na prihodnjem občnem zboru primerne predloge glede na izdajo »Slovenske slovnice« za srednje šole. Po nasvetu g. Bežka bode poskrbelo društvo za primerne čitanke za učiteljska. — »Šolska Matica« stopi z drugimi enakimi literarnimi društvi v književno zvezo; dotična okrožnica se jim pošlje

z izdanimi knjigami vred. — Ker ima »Šolska Matica« poleg izdavanja knjig tudi to nalogo, da prireja po različnih krajih javna predavanja in temeljne razgovore o teoretičnih in praktičnih pedagoških vprašanjih, zato se sklene, da bodo ljubljanski odborniki po možnosti skrbeli za predavanja na Kranjskem, zlasti v Ljubljani, mariborski na Štajerskem in goriški na Primorskem. V Ljubljani in okolici priredi Matica ogledovanje raznih zavodov, n. pr. gluhonemnice, tovarnen in obrtnih naprav, hospitacije na učiteljski in na ljudskih šolah.

Kdo bi nam moral biti vzor. Koliko zmore tudi majhen narod, ako je kulturno in gospodarsko dobro organizovan, vidimo pri sedmograških Nemcih. Po statistiki iz leta 1880. jih ni več nego 217.670. Imajo pa izvrstno gospodarsko organizacijo. Skoro v vsaki izmed njih 270 občin najdete narodno posojilnico. A njih posojilnice niso dobičkarški zavodi, ampak imajo navadno obrestno mero za najvišjo mejo pri določevanju dividende, čisti dobiček pa pripade v narodne namene, posebno za šolstvo. Le na ta način je mogoče, da si vzdržujejo iz svojih sredstev 262 ljudskih šol (skoro v vsaki vasi) ter lepo število meščanskih, trgovskih, obrtnih in dekliških. Razen tega vzdržujejo na svoje stroške 5 višjih in 3 nižje gimnazije, 1 višjo in 1 nižjo realko, 1 učiteljsko in 3 kmetijske šole. In tako drobno delo v gospodarskem in kulturnem oziru jim koristi več, nego najlepše besede in najbujnejše nadeje o pomoči svojih bratov v Cislitaniji in v Rajhu, ter jih uspešno brani proti brutalni politiki madjarske vlade. Od teh Nemcev bi se mi Slovenci mogli marsičesa naučiti, pa nam potem ne bi bilo treba pričakovati vse pomoči in rešitve z Dunaja. V nas samih je rešitev!

K. Š.

Nova slovenska tiskarna. V Kamniku je ustanovil g. Anton Slatnar preteklega meseca tiskarno.

Odkritje antičnih skulptur. Poleg jonskih otokov Kythera (Cerigo) in Antikythera so našli letos potapljači na dnu morja več jako zanimivih starogrških kipov. Kipi so iz brona in jako dobro ohranjeni, samo da so prevlečeni s temnozeleno patino. Odkritje je za arheologijo dragoceno. Delo vodi v imenu grške vlade atenski arhitekt dr. Kavodias. Znano je, da je na otoku Kytheri cvetel svoje dni kult boginje Astarte (Afrodite).

Grob Hippokratov so izkopali, kakor je preteklega meseca poročal »Varšavskij Dnevnik«, v Larissi v Tesaliji.

Tiskovne pomote. V marčnem zvezku mora na str. 207. v 23. vrsti stati: publičnih [(ne: publičnih) lekcij]. Na isti strani mora odspodaj v opomnji stati: poeble (ne poeblés) palace; na str. 208. naj se v 6. vrsti odspodaj črta ponovljena beseda: duševnega. Na str. 212. mora v predzadnji vrsti stati: . . . bore forint za tako (lepo knjigo . . .). V aprilskem zvezku pa čitaj na str. 244. v drugi pesmi (»Svet nocoj so mi nebesa« . . .) v 3. strofe 3. verz: daj v oči mi zreti tvoje (ne: svoje!) — Na str. 232., v tretji vrsti odspodaj beri: v mila, od solčnih žarkov ozarjena lica . . .

